

Dokumentacja złożona do konkursu na kuratorski projekt wystawy w
Pawilonie Polskim na 56. Międzynarodowej Wystawie Sztuki w
Wenecji 2015.

Artysta: Tamás Kaszás

Tytuł: Wzory przetrwania

Kuratorzy: Aleksandra Jach, Joanna Sokołowska

KONCEPCJA WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

Punktem wyjścia dla pracy Tamása Kaszása jest przekonanie o konieczności zmiany stosunków społeczno-ekologicznych w obliczu postępującej destrukcji środowiska. Kaszás gromadzi, testuje i łączy różne rozproszone zasoby wiedzy naukowej, ludowej i aktywistycznej, które – jak spekuluje – mogą być pomocne w przetrwaniu i projektowaniu bardziej zrównoważonych ekosystemów przyszłości. Jego poszukiwania bliskie są etyczno-estetycznemu modelowi „trzech ekologii” F. Guattariego łączącego ekologię środowiska, relacji społecznych i podmiotowości. Polski Pawilon przekształcony zostanie w szklarnię z dachem przekrytym barwnymi witrażami z wzorami organicznymi i symbolami ruchów rolniczych. Będzie on służył kontemplacji wzrostu różnych odmian pnącej fasoli, który intensyfikowany będzie w zależności od koloru światła słonecznego oraz poszerzeniu wyobraźni i wiedzy ekologicznej przy pomocy materiałów edukacyjnych. Łatwo dostępna, zawierająca wysokie wartości odżywcze fasola może być jedną z podstawowych roślin uprawnych przyszłości, kiedy załamię się przemysłowa produkcja żywności.

Organiczne wzory na witrażach zaczerpnięte z XIX- i wczesno-XX-wiecznych badań artystycznych oraz naukowych w zakresie biologii roślin i biomimikry (m.in. K. Blossfeldta, A. Atkins, E. Haeckla) są świadectwem poszukiwań związków między strukturami różnych elementów ekosystemów, ale też mistyfikacji i upraszczania zjawisk przyrodniczych przez umysł ludzki. W instalacji Kaszása biomimikra wymaga śledzenia złożoności powiązań naturo-kultury.

Symbole i materiały związane z ruchami rolniczymi wskazują, że polem walki o przeżycie i podstawowym sposobem produkcji przyszłości będzie rolnictwo. Kaszás pracuje z motywami zaczerpniętymi z przeszłych i aktualnych walk wywłaszczanych chłopów i aktywistek o ziemię, równość i solidarną dystrybucję zasobów, a także współczesnych protestów przeciwko polityce patentów poprzez, które globalne korporacje kontrolują produkcję żywności. Symbole poszczególnych ruchów podlegają fragmentaryzacji, przemieszczeniu, zostają wyabstrahowane i zestawione w nowych konstelacjach. Te wędrowne motywy tworzą uniwersalizującą ikonografię oporu, samoorganizacji i walki z kapitalistyczną eksploatacją oraz wywłaszczeniem zasobów. W archiwum tym zasoby stają się dobrem wspólnym, podobnie jak zbiorowo wytwarzana wiedza umożliwiająca ich zrównoważoną kultywację, a przetrwanie ludzkości zakłada zmianę stosunków własności.

Przemiana relacji ekologiczno-społecznych, jaką sugeruje projekt Kaszása nie może zamknąć się w granicach narodowych. Wyobrażenia i wiedza ekologiczna, zagnieżdżają się w konkretnych lokalizacjach, przecinając terytoria pojedynczych państw. Dotyczą kondycji Ziemi, która wymaga sojuszy na skalę planetarną.

SCENARIUSZ WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

Pawilon Polski zostanie przekształcony w szklarnię. Świetliki w dachu będą przekryte barwnymi witrażami z wzorami organicznymi i symbolami zaczerpniętymi z historii ruchów rolniczych. Centralne miejsce zajmie drewniana platforma z umieszczoną na niej konstrukcją z pręta zbrojeniowego oraz drutu kolczastego, po której wspinać się będą różne odmiany fasoli. Wzrost fasoli będzie intensyfikowany poprzez różnobarwne światło promieni słonecznych prze-puszczanych przez szkło witraży. Na platformie, wokół metalowej konstrukcji zostaną ustawione dwie ławki zainspirowane projektem jednego z prekursorów filozofii ekologicznej Aldo Leopolda przeznaczone do kontemplacji witraży oraz procesu rozwijania się roślin. Na dłuższych ścianach wnętrza pawilonu zostaną umieszczone tablice z materiałami edukacyjnymi (wys. 1 m.). Będą to wydruki, diagramy, rysunki, fotografie.

Kolorowe witraże zastąpią lub przykryją oryginalne świetliki (w zależności od możliwości adaptacji budynku). Panele witrażowe zostaną wykonane metodą folii miedzianej (szerzej znanej jako technika Tiffany'ego). Pozwala ona na wykonanie cienkich i wytrzymałych tafli szklanych. Metoda ta jest relatywnie prosta i dlatego popularna wśród amatorów. Motywy wykorzystane w witrażach to wzory organiczne inspirowane poszukiwaniami artystów/naukowców badających biomimikrę (Johann Wolfgang von Goethe, Phillip Otto Runge, Ernst Haeckel, Anna Atkins, Karl Blossfeldt, Wilson Bentley) oraz symbole i ikony ruchów rolniczych.

W centrum pawilonu, pod świetlikami zostanie umieszczona drewniana platforma o wymiarach 10x4,8m. Będzie zrobiona z najtańszych rodzajów surowego drewna. W środkowej, wyższej części platformy zostanie ustawiony pojemnik z glebą, w której będą posadzone różne odmiany fasoli (ogrodnik powinien posadzić je kilka tygodni przed otwarciem wystawy oraz poinstruować osobę opiekującą się pawilonem jak zajmować się roślinami), wspinające się po konstrukcji złożonej z horyzontalnie i wertykalnie ułożonych prętów zbrojeniowych oraz drutu kolczastego (maksymalna wysokość konstrukcji – 4 m od podłogi). Instalacja będzie tworzyć nieregularny geometryczno-organiczny ornament. Pręt zbrojeniowy jest podstawą nowoczesnej architektury, ale także znalazł inne zastosowanie jako popularny element dekoracyjny w warunkach materialnego niedoboru, z jakim pomysłowo konfrontowali się mieszkańcy i mieszkanki gospodarek centralnie planowanych np. w Polsce i na Węgrzech.

Na platformie zostaną umieszczone drewniane ławki według znanego z prostoty i ekonomii konstrukcji projektu Aldo Leopolda. Po obu dłuższych bokach pawilonu zostaną zawieszone tablice z fotografiami, rysunkami, grafikami, tekstami. Plansze będą zawierały rysunki artysty, informacje tekstowe i wizualne o oddziaływaniu różnych barw światła na rośliny, genezie motywów organicznych na witrażach, odmianach fasoli wykorzystanych w instalacji, permakulturze, historii protestów chłopskich i współczesnych walk o zasoby.

Katalog wystawy będzie zawierał archiwum materiałów zgromadzonych przez artystę podczas pracy nad projektem oraz eseje dotyczące biomimikry, koncepcji organiczności w sztuce, witalizmu, reprezentacji ruchów rolniczych, które zostaną zamówione u Jill Bennett, Anselma Franke, Maji i Reubena Fowkes, Isabelle Strengers. Będzie dostępny w formie drukowanej i udostępnionej w internecie wersji cyfrowej.

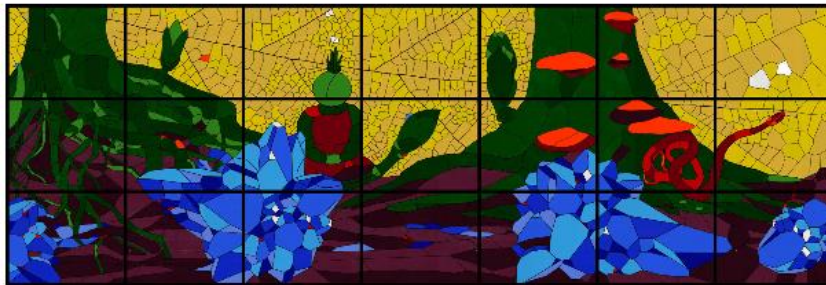
STRESZCZENIE SCENARIUSZA WYSTAWY

Pawilon Polski zostanie przekształcony w szklarnię. Świetliki w dachu będą przekryte barwnymi witrażami z wzorami organicznymi i symbolami zaczerpniętymi z historii ruchów rolniczych. Centralne miejsce zajmie drewniana platforma z umieszczoną na niej konstrukcją z pręta zbrojeniowego oraz drutu kolczastego, po której wspinać się będą różne odmiany fasoli. Wzrost fasoli będzie intensyfikowany poprzez różnobarwne światło promieni słonecznych przepuszczanych przez szkło witraży. Na platformie, wokół metalowej konstrukcji zostaną ustawione dwie ławki zainspirowane projektem jednego z prekursorów filozofii ekologicznej Aldo Leopolda przeznaczone do kontemplacji witraży oraz procesu rozwijania się roślin. Na dłuższych ścianach wnętrza pawilonu zostaną umieszczone tablice z materiałami edukacyjnymi (wydruki, diagramy, rysunki, fotografie).

Katalog wystawy będzie zawierał archiwum materiałów zgromadzonych przez artystę podczas pracy nad projektem oraz eseje dotyczące biomimikry, koncepcji organiczności w sztuce, witalizmu, reprezentacji ruchów rolniczych, które zostaną zamówione u Jill Bennett, Anselma Franke, Maji i Reubena Fowkes, Isabelle Strengers. Będzie dostępny w formie drukowanej i udostępnionej w internecie wersji cyfrowej.



Wizualizacje





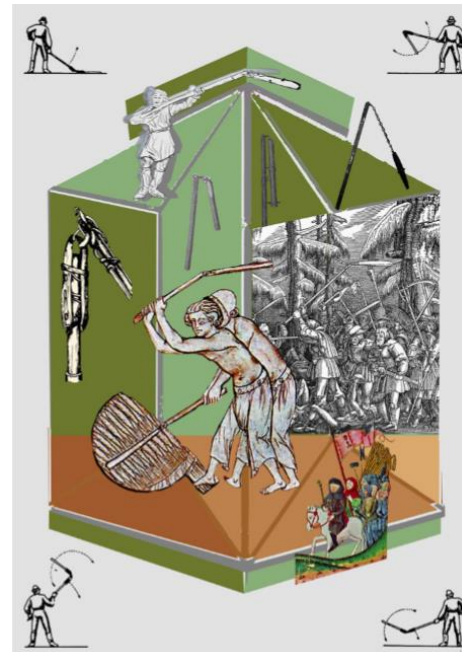
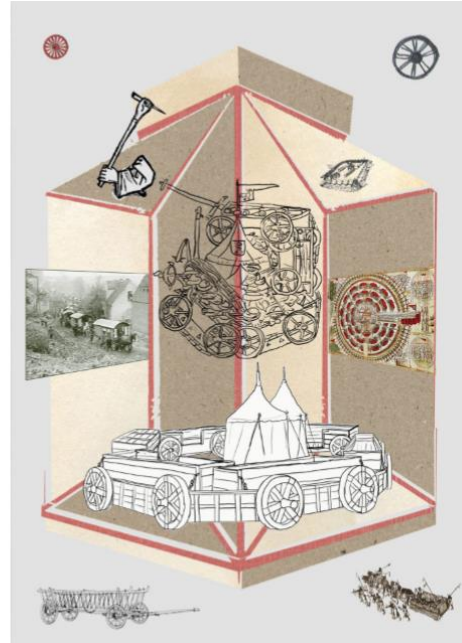
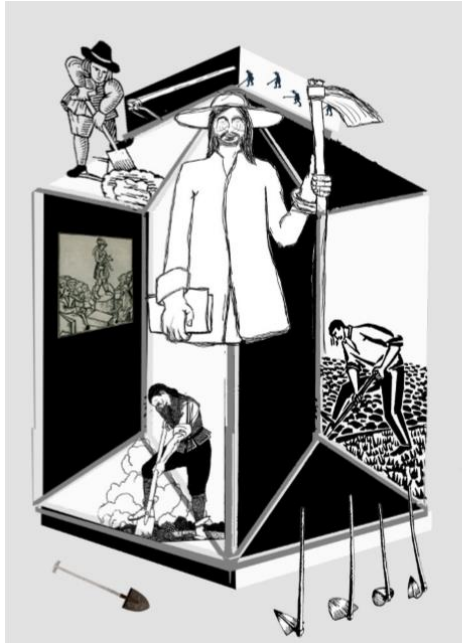


Materiały wizualne na tablice i witraże (wybór)









MATERIAŁY WIZUALNE NA TABLICE I WITRAŻE - WZORY ORGANICZNE (WYBÓR)

Anna Atkins



Ernst Haeckel



Karl Blossfeldt

